

Megjelen hetenkint kétszer
szerdán és szombaton este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátorajauhely, Főter 9 szám.

Telefon: 42. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Nyitlárben minden garmond sor 40 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

Előfizetési ára:

Egész évre 10 korona, félévre 5 kor.

negyedévre 2.50 korona.

— Egyes szám ára 10 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petit betűknél nagyobb, avagy
disztribútkel, vagy kerettel ellátott hir-
detések tórmérték szerint egy négyzet
centim. után 8 fill. — Állandó hirdeté-
seknél árkedvezmény.

Az arany középút.

— jun. 21.

A képviselőház végre-va-lahára a közoktatási vita végére ért és gr. Zichy János kultusz-miniszter alkalmat nyert arra, hogy a vallási és kulturális ügyekben kifejtse az általa inaugurált kormányrendszer terveit és alapelveit. A programja sokkal hatalmasabb és sokkal mélyebben járó, semhogy egy-kettőre napirendre térhetne felette a közvélemény. Amit Zichy János mondott, az a nemzeti munka és a nemzeti előrehaladás programja.

A miniszter azzal kezdte beszédét, hogy sajnálkozását fejezte ki a lefolyt vita felekezeti jellege miatt. Tiltakozott az ellen, hogy a felekezetiességet behurcolják az országos politikába, melyben ugyanis éppen elég ahhoz a széttagoltság, hogy ne azt keressük benne, ami szétválaszt, hanem azt, ami egyesít. Ezt a meleg hangon, nagy hatással mondott invokációt a beszéd polemikus része követte, melyben a kultuszminiszter minden egyes fősztólalónak válaszolván, ilyen formában tájékoztatta a közvéleményt arról a rengeteg munkanyagáról, melynek elvégzését maga elé tűzte. Az egész beszédet kellene elmondanunk, hogy Zichy grófnak minden érdekes és értékes gondolatát visszatükröztessük.

A tanítókról megemlékezve, kilátásba helyezte az állami és nem állami néptanítók fizetési különbözőségének kiegyenlítését, továbbá az új tanítói nyugdíjtörvény mielőbbi beterjesztését és az 1907. előtt nyugdíjazott tanítók nyugdíjának pótlását. A népoktatás terén még bejelentette a képviselőháznak, hogy az ingyenes népoktatás teljes végrehajtása már nem sokáig fog várni magára. Az egyetemi oktatás decentralizációja mellett kilátásba helyezte a középiskolák és polgári iskolák reformját, egyúttal kijelentvén, hogy az ifjúság testi nevelésére nagy súlyt helyez és éppen ezért az Apponyi által beszüntetett ifjúsági tornaversenyek felújítását tervezi. Egyéb kulturális kérdésekre is rátért a miniszter és egyebek közt megígérte a pornografikus mételey kiirtását, az iparművészeti oktatás fejlesztését és az írói és szerzői jog hathatósabb védelmét.

A kultuszkérdések terén reményt nyújtott a görög-katolikus püspökség mielőbbi felállítására;

statistikai adatokkal bizonyította, hogy az állami támogatásban minden felekezet aránylagosan részesedik. Kijelentette továbbá, hogy a vallás- és tanulmányi alap birtokainak kezelésénél szociálpolitikai elveket fog követni, amennyiben ezeket a javakat lehetőleg kis embereknek adja bérbe. Az összes felekezetek lelkeszeinek fizetését fölemelni szándékozik, a magyarországi zsidóknak pedig szívesen megadná az autonómiát, ha a neológ és ortodox felekezetek meg tudnának egyezni egymással.

Miután a miniszter megfelelt mindenkinek, aki őt a vita során aposztrofálta, beszéde végén tiltakozott minden olyan tendencia ellen, mely az ő multkori felszólalásába antiliberalis gondolatokat akart belemagyarázni. Kijelentette, hogy mikor ő destruktív irányzatokról beszélt, nem gondolt semmiféle államfentartó elemre, amint azt Kelemen Samu feltüntetni igyekezett. Amikor pedig keresztény kultúrát említett; nem dogmákra és nem egyes felekezetekre gondolt, hanem arra a keresztény szellemre és keresztény világnézetre, melyen valláskülönbség nélkül minden művelt ember kulturája alapszik. Gr. Zichy János a kongregációkról sem hallgatott. Kijelentette, hogy az igazi liberalizmussal ellenkeznek, ha a kormányhatalom bármilyen válásu egyesülés pietisztikus működése elé akadályokat gördítene. De arról gondoskodni fog a miniszter, hogy semmiféle felekezeti egyet kényszer útján ne gyűjthessen tagokat és az ifjúságot gyűlölködésre és felekezeti türelmetlenségre ne nevelhesse.

Miután gr. Zichy János még kijelentette, hogy elődei közül br. Eötvös József és gr. Csáky Albin fényes példaképeit kívánja követni, kormányzati működésének alapelveitől mindennemű szélsőség mellőzését s az arany középúton való megmaradást jelölte ki. Tapsolt az egész Ház és ebből is látszott, hogy Magyarország a szélső irányok ugyan nagyobb lármát csapnak, de azért az arany középút követői vannak még mindig hatalmas tulsúlyban. És ez az egyedül célravezető politika. Szélsőségeknek és olyan megrázkódtatásoknak, amik veszedelmes kockázatokkal járhatnak, nem szabad kitenni ezt az országot. A nyugodt és békés fejlődés üdvözíthet csak és arra az üdvözülésre sokszoros szükségünk van.

A kulturának diadallal és mindenhova elérve kell bevennie ezt az országot és a kultura a jólétet, a megelégedést hozza magával. Zichy János kezeiben becsületes és nemes kezekbe került a vallás és közoktatás-ügy legfőbb irányítása és megvan minden okunk arra, hogy bizalommal nézzünk a munkássága elé.

A választások előtt.

Küszöbön a restauráció. — A város határozata. — Lejáró mandátumok. — A harcz kezdetén.

— jun. 21.

Minden érdeklődés s minden izgalom középpontjában ma már a városi restauráció áll. Néhány hét múlva ránk következnek majd a nagy napok és a város polgársága az urna elé fog járulni, hogy irányt adjon a városháza igyekezeteinek. Soha olyan érdeklődés még nem fogadta a községi választásokat, mint most. Átment a köztudatba és ott megeafolhatatlanná érlelődött, hogy csak gyökeres változások — az akaratokban, erkölcsben és szellemben való változás — hozhatja azt a megújodást, mely nélkül egy tapodtat sem fejlődhetünk előre. A városháza tanácstermében darabokra szakadt minden egyetértő, békés egység, és szélsőséges ellentéteken borult; fel az eredményrel való munka lehetősége. Ezer bajjal küzdünk és minden erőnkre tulontul szükség van, hogy megvethessük a lábunkat az élet ellenében. Tudja ezt nagyon jól a város polgársága és tudja maga a városháza is: egzisztenciális érdekek fűződnek hát a restaurációhoz és épp azért hisszük is, hogy azok az érdekek diadalmasan kerülnek majd ki a küszöbön álló küzdelmekből.

(A város határozata.)

A város képviselőtestületének a községi választások tárgyában hozott legutóbbi határozata a következőket mondja:

Olvastatott Zemplénnvármegye törvényhatósági bizottságának folyó évi 276/3219. szám alatt a községi választókerületek beosztása tárgyában kelt határozata: ezzel kapcsolatban tárgyalás alá vétetett Matolai Etele és társai által aláírt s Ambrózy Nándor képviselőtestületi tag által előterjesztett az az indítvány, hogy annak előbeocsátásával, hogy a választókerületek megalakítása és beosztása tárgyában hozott törvényhatósági határozat ellen Matolai Etele és társai jogorvoslattal éltek, határozza el a képviselőtestület, hogy a város közönsége nevében önállóan benyújtandó panasszal ezen jogorvoslathoz csatlakozik és egyben előterjesztést intéz Zemplénnvármegye alispánjához neheztelt határozat végrehajtásának felfüggesztése iránt. — Ezzel szemben Némethy Bertalan képviselőtestületi tag azt a határozati javaslatot terjesztette elő, hogy a képviselőtestület a törvényhatósági bizottsági közgyűlés másodfoku határozatát tudomásul veszi s egy-egy példányát dr. Lichtenstein Jenő és dr. Csizy Béla felebbezőknek kiadni rendel azzal, hogy felebbezésük a II-od foku határozattal kedvező elintézet nyervén, a törvényhatósági bizottság ezen határozata a képviselőtestület megnyugvása folytán jogerőssé lett. Ehez képest a képviselőtestület a községi választókat összeíró küldöttség f. évi 4205. sz. alatt iktatott jelentésében foglalt és a törvényhatósági bizottsági közgyűlés által határozati erőre emelt javaslat értelmében a nevezett bizottság által beterjesztett I., II. és III. választókerületi névjegyzéket jogerősen megállapítottan nyilvánítja és utasítja a város előjáróságát, hogy ezen névjegyzékeket haladéktalanul lássa el, érvényességi záradékkal és azokat minden jogorvoslat kizárásával, illetve esetleges jogvoslat hivatalból való visszautasítása mellett a választás megejtethése érdekében a vármegye alispánjához azonnal terjessze fel. Végül az esedékes választás alkalmával megállapítatik, hogy a következő választott képviselőtestületi tagoknak megbízatása jár le, u. m. I. kerület: Bettelheim Sándor, Friedmann Lajos, Fuchs Jenő, Gottlieb Jenő, ifj. Horváth József, Kapu Gyula, Klein Andor, Nagy Sándor, Orosz Mihály, Páles Károly és Vadász Antal vagyis 11 tag. — II. kerület: Dókus Gyula, Fejes István, dr. Gombos Gáspár, Grünbaum Simon, Hajnal Dezső, Jelenek Ádám, Kroó József, Matolai Etele, Miklóssy István és Oláh Béla vagyis 10 tag. III. kerület: Ármágyi János, Bauer Antal, Blumenfeld Jenő, Bokor József, Kötics László, ifj. Orehovszky József, Lipschic Adolf, dr. Reichard Salamon, Schwarcz Ignác, dr. Szirmay István, Szöllösi Arthur vagyis 11 tag. Választandó lesz tehát 32 rendes és 18 póttag, még pedig az első választókerületben 11 rendes és 6 pót, a II. kerületben 10 rendes és 6 pót, a III. kerületben 11 rendes és 6 póttag. — Beható eszmecsere után elnöklő polgármester által azon körülményre, hogy a Matolai Etele és társai által aláírt és Ambrózy Nándor képviselőtestületi tag által előterjesztett indítványt a képviselőtestület elfogadja-e? a felállással való szavazás elrendeltetvén, annak elfogadása mellett „igen“-nel szavazott 16, ellene pedig „nem“-mel 23 képviselőtestületi tag, ekként a megejtett szavazás eredményéhez képest a képviselőtestület a beadott indítványt el nem fogadja. Ezután elnöklő polgármester által arra a körülményre, hogy a Némethy Bertalan határozati javaslatát a képviselőtestület elfogadja-e? felállással való szavazás szintén elrendeltetvén, annak elfogadása és határozati erőre leendő emelése mellett „igen“-nel szavazott 23, ellene pedig „nem“-el 16 képviselőtestületi tag; ekként a megejtett szavazás eredményéhez képest a képviselőtestület Némethy Bertalan határozati javaslatát elfogadja, azt határozati erőre emeli s annak végrehajtására a város előjáróságát utasítja.

(A harcz kezdetén.)

A küzdelem egyébként — ha még csak a kulisszák mögött is s elkerülve a nyilvánosságot — de már megindult. A pártok a maguk teljes harci szerveztségében akarnak felvonulni a porondra és már is erősen dol-

doznak azon, hogy maguk felé fordítassák a választópolgárság szimpátiáit. Önjelöltek is bőségesen akadnak és ugyancsak folyik a hadjárat a voksok után. Az előjelek szenvedélyes, elszánt küzdelmet ígérnek és a választás minden valószínűség szerint nagyon mélyen bele fog nyulni a város életébe. A mindenféle keringő hírek szerint július 10-én fog lezajlani a nagy aktus, a mi értesüléseink szerint azonban Bernáth Győző választási elnök a választás kiírása iránt még nem intézkedett.

Es ha újból sor kerül majd a küzdelemre és a fórumon elszántan, éles szenvedélyességgel vivja majd meg a város polgársága a maga akaratáért való harcokat, kell, hogy mindenek iparkodásán a legfőbb szempont legyen urrá: egyetlen érdeknek szabad csak szóhoz jutnia a küzdelem során és ez az érdek — a város érdeke.

Ihnátkó Emil kitüntetése.

Vasárnap adta át Meczner Gyula főispán Ihnátkó Emilnek, gálszécsi g. k. esperesnek a Ferenc József lovagrendet.

— jun. 21.

Felekezeti és osztálykülönbség nélküli kedves ünnepe volt Gálszécsnek folyó hó 17-én. Meczner Gyula, Zemplénnémetény főispánja e napon adta át Ihnátkó Emilnek a Ferenc József lovagrendet, melylyel e derék férfit a király ő felsége kitüntetni kegyeskedett. Ez alkalomból bemutatott Ihnátkó Emil gör. kath. esperes lelkész a „Zemplén” olvasóközönsége előtt. Kettős jogcímem van hozzá. Először is régi munkatársam vagyok a Zemplénnek. Másodsor egy városban élek a kitüntetéssel, akit egész valójában ismerek, sőt benső barátság fűz hozzá. Test szerint is bemutatott annak, aki őt még nem ismerne. Alacsony, zömök, erős ember, nagy acélszürke szemekkel, melyekből rendkívüli értelem sugárzik, egész arcátán pedig szelidség és jószág ömlik el. Aki aztán bensejében, lélek szerint is ismeri Ihnátkó Emilt, az tudja, hogy ez a királyi kitüntetés egy mindenképp érdemes embert ért. Az a testi épség a lelki épséggel a visszatükrözése Ihnátkó Emilben. Igazi pap ő, még pedig elsőbbségben is olyan értelemben, hogy valódi atya népének, melyet a bigottságtól ment vallásosság, az ismerés és a hazafiság útján akar és tud is vezetni. De pap ő a modern korszellem és különösen a többi felekezetekkel szemben táplált felfogása, gondolkozása tekintetében is. Ami az előbbi illeti, egyházi hagyományainak nagy tisztelője és becsülője, de szívét a modern fejlődés elől sem akarja elzárni. Ami ezekben jó és helyes, azok előtt szívét megnyitja, úgy gondolkozik, hogy a mi magyar nemzetünk sohasem zárkózhatik el sorsának halálos megpecsételése nélkül attól, ami üdvös, ha új is. Igyekezni ezenkívül megkeresni az eszmék világában a hit és a tudomány között az összekötő szálakat. És ha ez irányban nem is munkálkodik a tudományos téren, holott tehetné, de egész egyéniségéből ez a gondolkodásmód tükröződik vissza. De legtöbbször becsülöm benne azt a nemes tulajdonságát, melyet a testvérelekezettel szemben mutat és táplál. Ha saját felekezete sokra becsüli és azért minden áldozatra és fáradságra képes is, a többi felekezetek iránt türelmes és becsületes. Úgy gondolkozik, hogy azt a történelmi alakulatot, melyet több száz esztendő megpecsételt, el kell fogadni, az előtt meg kell hajolni alázatosan, mint Isten akarata előtt. Mert a kisebb, kevesebb számban lévő, ezért itt a felvidéken mindenestre erőtlenebb felekezeteket nyugtalanítani nem szabad, miután ez ellenhatást szül és megbontja a felekezeti békességet. Krisztusi parancs ez a mások iránti türelem és szeretet, de nálunk emel-

lett főképpen nagy nemzeti érdek is; mert ha az egyházak közti békességet megbontja a fanatizmus, a közös édes anya, a haza szenved, amit a történet számtalanszor igazolt. Ezért az igazi hazafiságért becsülöm tehát sokra Ihnátkó Emilt. Ebből az érzületéből folyik, hogy társadalmi téren is keresi az összekötő szálakat. Lelkét, mely barátságos s nyájas, szeretetreméltóan érvényesíti a társadalmi érintkezések terén is. Városunk ügyeinek élén pedig majdnem pótolhatatlan.

Kitüntetésének jelvényét folyó hó 17-én d. e. 12 órakor személyesen hozta el Zemplénnémetény főispánja és adta át azt a városháza polgártársainak nagy sokasága előtt szép beszéd kíséretében, melyre a kitüntetett meghatottan válaszolt. Ezután a jubiláns által adott nagy és fényes ebéd következett a g. kath. lelkész lakon, melynek már előtte megnyilatkozott az iránta való bizalom az által is, hogy felkereste a g. k. egyház esperességének papsága, a ref. egyház, az izraeliták, az állami hivatalnokok, a tanítókar küldöttsége, hogy szeretetét és ragaszkodását tolmácsolja, de még inkább megnyilatkozott ez a szeretet az ebéd folyamán az elhangzott köszöntőkben, melyet megnyitott a főispán a királyra és Firczak püspökre mondott remek tösztjával; majd követte azt a köszöntőknek egész sorozata, dr. Molnár Béla orszgy. képviselő, Demeter János, Polyánszky Gyula, Szaxun Izidor címzetes kanonok, Szabados Béla g. k. lelkész, e sorok írója, Nemes Sándor és Gortvay Aladár főszolgabíró, Andor Pál igazgató-tanító stb. Azzal zárom be e szívből eredő soraimat, aminek a küldöttség élén is kifejezést adtam az én nemes barátom előtt, hogy az a kereszt, melyet most Ihnátkó Emil kapott, ne legyen rá nézve olyan, mint a földi kereszt, amelyek az embert a föld felé húzzák s kétségek elé állítják, hanem legyen olyan, mint a Krisztus keresztje, melyek erőnköt megkosztják, előre visznek, magasra emelnek.

Péter Mihály.

Strófák a hétről

Amit az iskola produkál.
— Egy új lap. — A szinai iskolás gyerekek.

A polg. leányiskola kiállítása.

Igy az év végén, ahogy sorra vesszük az iskolák kiállításait, valami nemes gyönyörűséggel kell megállapítanunk, hogy az iskola egyre közelebb viszi a maga igyekezeteit az élthez. Az apró s szorgos kezek munkájában ott a kétségtelen bizonyosság, hogy megértésre találtak az iskola falai közt az élet nagy érdekei és egyre közelebb és közelebb érünk ahhoz az annyt állított stációhoz, amikor az iskola és az élet együttesen s egyazon harmóniában munkálja majd a magunk nagy céljait.

Valahogy úgy érezzük, hogy le kellett írunk mindezt, amikor az állami polgári leányiskola kézimunka és rajzkiállításáról adunk számot. Amit a polgári leányiskola produkált ezidén, az pompás tárháza volt az eredményeknek: színes, kedves becsü munkák kerültek elének és mindannyian ott az igyekezet, hogy az életnek kell dolgoznunk. Bőségesen sokrétű volt a kiállítás — amennyi értéket a kézimunka és az iskolai rajzolás föl tud mutatni, az mind összegződött ott, abban a keretben — és minden ízében megőrizte a gyakorlati vonatkozásokat. És a már elért eredmények láttán, biztatón s nagy vonalakkal hat az a perspektiva, melyet a tervbe vett kézimunka-tanfolyam állít a tekintetek elé. Nagy s általánosan érzett szükséglettel van szó és a tanfolyam tető alá juttatásával a polgári leányiskola csak fo-

kozza majd a maga munkássága jelentőségét.

Elismerés illeti az iskola tanári karát és buzgóan és eredménnyel állja a tisztjét az iskola igazgatója, Gyulai Károly, aki hozzáértően, nemes igyekvésekkel emeli évről-évre az állami polgári leányiskola színvonalát.

Zempléni Hétfői Hírek.

Néhány héttel ezelőtt egy jóakaratu pesti ur a figyelmünkbe ajánlotta a vállalkozását. Nem többről s nem kevesebbről volt szó, minthogy küld nekünk hétről-hétre négy oldalra szabott s aktuális pesti eseményekből összerótt ujságot. Mit csináljunk mi azzal a négy oldalal? — ágált bennünk a kíváncsiság. — A prospektus nyomban meg is adta ilyen formán a választ: két oldalra rámentőztatnak nyomtatni a helyi eseményekről való írásokat s az a két oldal a mi Pestről küldött négy oldalunkkal együtt ad egy helyi ujságot. Ezt írta a pesti ur s bárha meg is állapítottuk, hogy ötletes amerikai stílusban dolgozik, az ajánlatából még sem kértünk. Ha mindjárt egy koronáért is ad száz példányt, mert ennyit akarta adni. A pesti ur erre tovább házalt és az egyik újhelyi nyomdával meg is alkudott. És hétfőn — fürge, gyorslábú rikkancsok útján — a publikum elé került a legújabb helyi lap: a Zempléni Hétfői Hírek. Szigoruan a budapesti ur receptje szerint. A főszerkesztője dr. Grosz Dezső és az új sarzsit dr. Grosz már az első percben arra használja, hogy végig huzzon rajtuk. Sebbel-lobbal, kissé nyersen. Magunkról — címmel cikket ír és megállapítja, hogy mi — a Zemplén — a hatalom uszályhordozói vagyunk és minden kritika nélkül dicsérünk a hatalom kezéért. Hát kezdjük ott: mi érdeklődéssel nézünk a dr. Grosz Dezső vállalkozása elé és hisszük, hogy a tolla a saját portáján is csak a közérdekért fog buzogni. Nem értünk azonban valamit. Mi ma is azok vagyunk, a kik a multban voltunk és és a multban egyik szorgalmas, sokra becsült munkatársunk éppen dr. Grosz Dezső volt. Az írásai a mi hasábjainkon láttak napvilágot és szíves készséggel adtunk helyet a mondatainak, amikor harcok készséggel agított a közérdekekért. Hát mikor nem látott jól dr. Grosz Dezső: akkor-e, amikor annyira becsülte a Zemplént, hogy egyenesen a hasábjain kért helyet a maga mondanivalóinak, vagy most, amikor ki akar végezni minket. Mi azt mondjuk és igaz hittel mondjuk, hogy most. Tudja ezt nagyon jól dr. Grosz Dezső is és azt a haragos mondatot csak azért vetette papírra, hogy a vállalkozása jogosultságát valahogy alacölöpözze.

Az azután más lapra tartozik, hogy nagyon szomorú vállalkozás az, amit ilyenformán kell alátámasztgatni. — És még csak annyit: a Magunkról című cikk csak a két belső oldalra vonatkozik. A többire nem is vonatkozhatik, hiszen a többi négy oldalt Pesten írják, Pesten nyomják a dr. Grosz Dezső tudta és beleegyezése nélkül, de azért a dr. Grosz Dezső főszerkesztése mellett. És az egész dologban ez furcsa.

A szinai gyerekek.

Illedelmes csöndben — kézt a kezébe téve — járta végig Újhely utcáit 40 pöttömnyi apró gyerek. A zemplénszinai állami elemi iskola növendékei voltak és a fiúk póriás felvidéki fehérváson gunyában, a lennhaju leánykák meg hótiszta, csinos ruhában — a tanítójuk és a tanítónőjük vezetése alatt — nagy utra kelték. Az apró s gyermekes vágyak netovábbját: Budapestet keresik meg, hogy sorra vegyék mindazt, amivel az ország fővárosa ékeskedik. És utra kelve — a szemük nézésében ott ragyogott az ártatlan, igaz öröm — végigjárták Újhelyt és az apró,

parányi emberkének bizony nyitva maradt a szájuk, ahogy eléjük ötlött ez a kicsiny, husz és egynehány ezer lakosu város. Ami akármilyen kicsiny, mégis mesebelien hat az ő fatornyos meg nádfedeles falujok után.

Mindez azonban csak külsőség és amikor megemlítjük, egy nagyon jelentős dolgot akarunk csak megjegyezni. Ahogy járták a várost a tisztán s csinosan öltöztetett apró tót gyerekek és ahogy diskuráltak egymás között, még véletlenül sem botlott a nyelvük a tót szóra. — Magyarul csacsogtak, magyar szó volt a szavuk és nekünk úgy tetszett, hogy többet szolgált a magyarság ügyének a tanítójuk meg a tanítónőjük, amikor megtanította a magyar szóra őket, mint egy sereg cifra parlamenti beszéd. Ez az élet — a maga igazában, minden sulyával — és a szinai tanító meg a tanítónő becsülettel állják a helyüket, ahova a nemzeti akarat állította őket. És ennél különb dicséretet nem tudunk mondani róluk.

A vasuti üzletvezetőség.

Kazy József levele s Stetina József kereskedelmi államtitkár átirata.

— jun. 21.

Minden elismerésre méltó s közmegelegedéssel találkozott a városnak az az akciója, melylyel az illetékes tényezők előtt a maga nagy érdekeiért szállt sikra. A vasuti üzletvezetőség, egy ezred katonaság, a polgári fiúiskola államosítása és a felső-kereskedelmi iskola: mind komoly, sokjelentő cél és megérdemlik, hogy fokozott erővel, minden követ megmozgatva munkáljuk bennek a magunk érdekeit. Legutóbb köztük Kazy József államtitkár, országgyűlési képviselőnk levelét, a melyben értesítette Farkas Andor polgármestert arról az újabb fordulatról, mely a felsőkereskedelmi iskola ügyében következett be. E napokban Kazy József újabb levéllel kereste fel a polgármestert és értécsére adta, hogy az üzletvezetőség felállítására irányuló akciónk ez időszert még nem aktuális, amennyiben a kormány a tervbe vett két új üzletvezetőséget — nagyon jelentős közlekedési érdekből — az ország déli részén kénytelen felállítani.

Kazy József levele, melyet Farkas Andor polgármesterhez intézett, a következőket mondja:

Budapest, junius 16.

Igen tisztelt Polgármester ur!

Sátoraljujhely város nevében szíves volt Polgármester ur egy kérvényt juttatni hozzám, melyben a város Máv. üzletvezetőség felállítását kérelmezte. Ma kaptam Stetina József kereskedelmi államtitkár urtól választ, melyet bővebb tájékozás végett másolatban ide csatolok. Igen sajnálom, hogy az ügyet érvényre juttatni nem sikerült, azonban a magam részéről jó lélekkel megtettem mindent, amit tehettem. Szíves üdvözlettel készséges hive:

Kazy József.

Leveléhez mellékelte Kazy Stetina József kereskedelemügyi államtitkárnak hozzá intézett átiratát, mely szövszerinti másolatban így szól:

F. évi május hó 23-án kelt nagy becsü soraiddal figyelmembe méltóztattál ajánlani Sátoraljujhely város közönségének azt a kérelmet, hogy az államvasutaknál szervezendő új üzletvezetőségek egyike Sátoraljujhelyben állítsák fel. Van szerencsém ebben az ügyben a következőkről tájékoztatni. — Az

1911. évi állami költségvetésben két új üzletvezetőség felállításával kapcsolatos költségekről történt gondoskodás és minthogy a közel 3000 km. hálózattal bíró szegedi üzletvezetőség tehermentesítése a legsürgősebb feladat, a jelzett két új üzletvezetőség felállítására az ország déli részén van szükség és a minisztertanács folyó évi május hó 25-én már az új üzletvezetőségek székhelyéül Temesvárt és Szabadkát ki is jelölte. Ily körülmények között arra nézve, hogy az ország északi területén mikor és hol lesz üzletvezetőség felállítható, majd a szükséges költségeknek a jövő évek költségvetéseiben leendő rendelkezésre bocsátása után lehet majd állást foglalni.

A választ tudomásul kell vennünk és nyugtáznunk kell, hogy az akciónk sikerrevezetésének útjába közlekedés-politikai akadályok kerültek. Ez azonban nem jelentheti azt, hogy az üzletvezetésről már — most egyszersmindenkorra mondjunk le. — Amikor aktuális lesz az éjszakai üzletvezetőségek felállításának terve — s ezt az idő nagyon rövidesen meghozhatja — újból sikra kell szállnia a városnak és minden erőnkkel, fokozottan buzgóan kell majd megkísérelnünk, hogy a sokatjelentő s ma már annyira népszerű tervből valóság lehessen.

HIREK.

Az év végén. Az érettségi vizsgálatok körülbelül véget értek az ország minden részében s örömmel állapíthatja meg az események krónikása, hogy eddig még nincs diák-öngyilkosság, talán már az idén nem is lesz. Mi ennek az oka? Talán a tanárok óvatosabbak lettek, jobban képesek magukat fegyelmelni? Hisz ezek eddig is azok voltak, a becsületük, a családjuk jó neve, — a kenyerük függ tőle, hogy azok legyenek. A szülők lettek belátóbbak, vagy a gyermekek érettebbek, több felelősség-érzettel bírók? Mindegy, akár hogyan áll a dolog, de tény, hogy az előző évekhez képest javultak az állapotok. Ezt pedig első sorban a műveltség terjedésének, a felelősség-érzet erősebb felfogásának, nagyobb körre való kiterjedésének és a tanulók testi-és lelki életével való behatóbb és lelkiismeretesebb foglalkozásnak lehet tulajdonítani. Részben van ebben minden társadalmi tényezőnek. S ahogy harcolnak a különböző társadalmi irányzatok, lehetnek és vannak is-óriási eltérések a módok és az eszközök megválasztásában, de azt el kell ismernünk, hogy egyes, igen csekély töredék leszámításával, mindenik tiszteltetelmű cél felé törekszik. Azt sem találjuk természetellenesnek, hogy az egyes törekvések szembe találják egymást és az egymás bőrén akarnak boldogulni. Győzzön a jobb. Az meg egészen természetes, hogy a maga igazáért mindenki teljes erővel száll sikra. Csak azt szeretnők mindenkinek a fülébe kiáltani, hogy a legfőbb jóért: a boldogságért az emberek világteremtése óta küzdenek, nagyjában mindig ugyanazon módon, csak az eszközök és a küzdők individualizmusa más. Ennek a küzdelemnek rengeteg sok áldozata volt mindig. A műveltség haladásával azonban ezek az áldozatok hova-tovább mindig kevesebbedtek,

mert az emberek ráhelyezkedtek arra a legigazabb tanításra, hogy amit nem akarsz, hogy cselekedjenek neked az emberek, te se cselekedd azt nekik. S ez így van jól. Azt mondja egy társadalom tudós: „A műveltség a posztónál kezdődik,“ vagyis ott, ahol az emberek felfedezik és megbecsülni kezdik egymást. Talán most erre az utra térünk.

— **Új egyetemi magántanár.** Trócsányi József sárospataki jogakadémiai rendkívüli tanár az egyetemi magántanári vizsgát a magyar magánjogból a közsvári tudományegyetemen letette.

— **Öngyilkos földbirtokos.** Hétfőn este megjelent a budapesti rendőrfőkapitányságon Prónay Albertné tállyai földbirtokosné és elmondotta, hogy évek óta neveli Battik Lajos földbirtokosnak a végrendelet-hamisító Battik Sándor bátyjának most tizenhárom éves Anna nevű leánykáját. Battik Lajos ugyanis elvált a feleségétől és Prónaynéra bízta a gyermekét, ő pedig Budapestre költözött. A kis Battik Anna vasárnap Budapestről levelet kapott. Az édesapja írta, aki bejelentette, hogy öngyilkos lesz. A rendkívül érzékeny hangu hosszú levélben többek közt ezeket írja: „Légy jó! Almaidban visszatérek hozzád, hogy megörzsd emlékemet. Amikor e levelet olvasod, már a tulvilágról vigyázzok minden lépésedre. Légy boldog, légy szerencsés, ne úgy, mint szerencsétlen apád.“ Prónayné a levél elolvasása után nyomban Budapestre utazott és kérte a rendőrséget, hogy akadályozza meg az öngyilkosságot. Amíg ezeket elmondotta, egy rendőr arról értesítette a főkapitányság ügyeletes tisztviselőjét, hogy a Ferenc József-híd budai oldalán egy uriasan öltözött férfi föbe lőtte magát és meghalt. A rendőri bizottság kiment a helyszínre, ahol megállapította, hogy az öngyilkos Battik Lajos 45 éves földbirtokos. Elkeseredése okát nem tudják.

— **Eljegyzés.** Bach Géza, a sátoraljaujhelyi kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatója eljegyezte Eiszemann Oszkár kir. tanácsos, pénzügyigazgató leányát, Pancit.

— **Morócz Miklós megkerült.** Még a múlt esztendőben történt, hogy Morócz Miklós előbb zemplénagárdi, majd radi jegyzői irnok különböző csalások és sikkasztások után állomáshelyéről megszökött. — Mulas, utátskedvű életet élt és a bor meg a cigány sokkal többbe került, semhogy a kiesiny fizetéséből juthatott volna a költséges passziókra. Akkor nyom nélkül lünt el s a körözése is elrendeltetett. A budapesti rendőrség e napokban azután elfogta Budapesten Moróczot és tegnap a sátoraljaujhelyi kir. ügyészség fogházba szállíttatá.

— **Halálozás.** Jancsik Gyula betűszedő élete 24. évében hosszas szenvedések után elhunyt. Buzgó igyekezetű, fáradhatatlan munkás volt, ki hosszú időn át állott a Zemplén vállalatának szolgálatában. Temetése hétfőn ment végbe nagy részvét mellett és a szomorú aktuson a Zemplén szerkesztősége és kiadóhivatala is képviseltette magát.

— **Gyermekegyilkos anya.** Özv. ifj. Butta Jánosné — az úr halálával — enmagára hagyva, árván maradt Tállyan. Nehezen tudott a kis faluban megélni, felköltözött hát Budapestre és ott cselédi sorba szegődött. A nagy város azután elvégezte a többi. Buttáné néhány héttel ezelőtt odahagyta a szolgálatát és hazautazott Tállyára, ahol rövidesen egy egészséges fiúgyermeknek adott életet. Nagyon a lelkére vette a dolgot és akármilyen uton-módon, de el akarta tiltkolni a falu előtt a maga anyaságát. A szülés után megfojtotta hát az apró, ártatlan gyermeket és egy ládába tőve, a kamrájában elásta. A falu gyanuja azonban egy-kettőre

tüzet fogott. Előbb csak halkan suttogtak arról, hogy Buttáné megölte a gyermeket, majd néhány nap mulatával olyan hangos lett a szóbeszéd, hogy a csendőrség is tudomást szerzett a dolgról. Nyomozni kezdett s hamarosan meg is állapította a tényállást. Buttáné töredelmesen ismerte be a bűnét, mire a hatóság megejtetvén a nyomozást, a gyermekegyilkos anyát a sátoraljaujhelyi kir. ügyészség fogházába szállíttatta be.

— **Táncitanítás.** Révész Imre táncitanár, ki városunkba már számos év óta a legnagyobb elismeréssel tanítja táncra az ifjúságot, junius hó 24-én kezdte meg a táncitanítást a „Nyul“ kerti nagytermében. Beiratások a „Pannonia“ szálló 4. sz. szobájában naponta d. e. 10—12-ig, folyó hó 24-től pedig a táncteremben a tanítás ideje alatt eszközölhetők.

— **Meghalt a fürdőben.** Tóth Mihály, Zemplén község 60 éves éjjeli öre hétfőn kora reggel bejött Ujhelybe és az utja egyenesen a Dianna-fürdőbe vitte. Két jegyet is vett: a gőzfürdőbe egyet, a másik jegy meg kádfürdőre szolt. És reggel 6 órakor fürödni ment és fürdött órák hosszan át. Délelőtt 11 órakor még mindig nem adott életjelt magáról, gyanússá lett hát a dolog a fürdő személyzete előtt. Betörték a kabinjába és ott találták a földön, holtan elnyulva Tóthot. Nyomban értesítették a halálesetről a rendőrséget, ahonnan Kellner Sámuel alkaptány és dr. Stern Ármán városi alorvos mentek ki a helyszínére. — Miután megállapítást nyert, hogy a halál szívszélhűdés okozta, tegnap Tóthot az ujhelyi köztemetőben örök nyugalomra helyezték.

— **Zenevizsga.** Várkonyi Sándor zenetanár zenevizsgája vasárnap délután folyt le a vármegyeháza nagytermében. A termet zsúfolásig megtöltötte a közönség és szíves szeretettel tapsolta meg az előadókat. — Zongorajátékkal kiváltak Éhlert Jelma, Karsa Lili s Tóth Ella, míg a hangverseny során Nagy Elza, Török Manci és Gottlieb Erzszi arattak zajos sikert. A hangverseny végzetével a közönség lelkesen megéljenetzte az ősz mestert: Várkonyi Sándort, aki elévülhetetlen érdemeket szerzett az ujhelyi zenekultúra fejlesztése körül.

— **Elszámolás.** Nyilvános számadás a Sátoraljaujhelyi Athletikai Club f. évi junius hó 11-én megtartott táncestélyéről. Bevétel 302 kor., kiadás 230 kor. Maradvány 72 kor. Felülfizettek: Perlstein József 9 kor., Schön Andor, Barna Dezső 5—5 kor., Dókus Gyula, Dombó Gyula, Fornszeck Béla 3—3 kor., Mester Dezső, Veres József 2 kor., Prihoda Lajos, Vilkovszky Kálmán 1—1 kor.

— **A borhamisítás statisztikája.** Mint hivatalos forrásból értesülünk, a múlt esztendőben az Országos Chemiai Intézet Budapesten összesen 344 darab gyanusnak jelzett bormintát vizsgált meg, mely 143 féle pincéből került ki. A megvizsgált minták közül 37 minta, tehát körülbelül 9% találatot hamisnak, míg a többi ellen vegyelmezés alapján kifogás nem volt emelhető. Ez mindenesetre kedvező arány, mely annak tanubizonyosága, hogy az új szigorubb bortörvényt az érdekeltek jobban respektálják, mint a régít.

— **A koleragyanus.** A fekete rém — a koleragyanu — ujabban megint végigsurrant a vidékünkön. Az elmúlt napokban a vasuton érkezett Nagyszalánra Mikita János a „Saxonia“ koleragyanus hajóról. Az utat vasuton tette meg és Sátoraljauhely érintésével iparkodott a falujába. A koleragyanuról való hír érthető riadalmat keltett az egész vonalon s a hatóságok teljes apparatussal vonultak az ijesztő gyanu elébe. Dr. Nagy Béla járásorvos azonnal a helyszínére utazott, nevezetett megvizsgálta és egészségesnek találta. Mikita öt napig lakásán marad izolálva. Majd a zsa-

dányi kórorvos vizsgálta meg és szintén egészségesnek találta. Mikita napoként orvosi ellenőrzés alatt áll. — Ugyancsak a Saxoniával jöttek haza Amerikából Vlanár Juli és Stefnyczy Lajosné. A családjuk Ujhelyben lakik, távirati megkeresésre az ujhelyi rendőrség — mivel a kolerával fertőzött Olaszországon átjöttek — 5 napi orvosi felügyelet alatt tartja őket. Egészségesek.

— **A gyöngyélet vége.** Tamás Ferenc és Horvát Sándor megunták Nyiregyházán a gyöngyéletet és megszöktek. Persze a csendőrség izibe nyakonsipte őket és bekísérte a katonákhoz Miskolcra. Ott azonban nem nagyon vigyáztak reájuk s a két katona egy pár óra mulva ismét megszökött. Es vitéző Tamás uram már másnap a Szerencs mellett Zombor községben kitűnően sikerült betörést csinált. Most újra üldözi a jó madarakat a csendőrség.

— **Liszikai csendélet.** Olaszliszkán az öreg Kovács Ferenc kiment a szőlőbe dolgozni. Másnap reggel az öreget a kiment munkások aléltan találták. Rögtön izentek hozzátartozóinak, hogy Kovács meghalt, jöjjenek ki érte, vigyék haza. Az otthon valók szekeret küldtek a halottért s a papnak is bejelentették a halálesetet. De az öreg a szekér rázása következtében, hogy, hogy nem magához tért s a szekeren fölült és gyönyörűen hallgatva az ő halálát hirdető harangszót, vonult be Olaszliszka városába. Azután kijelentette Kovács Ferenc, hogy most még egyáltalán nem kíván meghalni. Egészséges is, mint a makk.

— **Mit hoz a nyár?** A termés az idén a közepesen felülnek ígérkezik. A földművelésügyi miniszterium legutóbb kiadott hivatalos termésméltatása szerint a téli fagy és az egépusztítás folytán a bevetett terület 10 százalékát ki kellett szántani. Ehhez a veszteséghez most egy újabb és nagyon komoly csapás járul: az ország számos vidékén ugyanis a puztésben a hesseni és a fritt légy pusztít, erősen gátolva a rendes kalászosodást. Azelőtt a mostoha időjárás, most a veszedelmes legyek pusztítása folytán az amagy is kisebb bevetett területek terméskilátása erősen meggyengült úgy, hogy szomorú esztendőre van ismét kilátásunk.

— **Nagyszabeni földhiel intézet** kölesönt közvetítő ügynöksége törlesztéses jelzalog köresönöket nyújt oly előnyös feltételek mellett, amit semmi más intézet nem nyújthat. Megbízásokat elfogad és részletes utbaigazítással szolgál Maár Béla Széchenyi-tér 9. (Fénykép. műterem Juhász-féle ház).

Szalontai Ferikének,

a budapesti Royal-orfeum szubrett primadonnájának

kabaré-estélye

Sátoraljaujhelyben, kedden, jun. 27-én a színházban.

Nyole tagu művészársaság. — Brilláns műsor. — Pompás kabaré dalok. — Szinpadí tréfák. — Rendes színházi helyárak. —

Jegyek előre válthatók a Gojdisz nővérek dohánytözsdéjében. —

Felelős szerkesztő: Dr. Adriányi Béla.
Főmunkatárs: Majtényi Géza.
Helyettes szerkesztő: Roboz Hugó.
Laptulajdonos: Éhlert Gyula.

Versenyárgyalási hirdetés.

A tolelsvai izr. hitközség elemi iskolájának ujjaépítésére folyó évi junius hó 25. napjának délutáni 2 órájára nyilvános versenyárgyalást hirdet.

Pályázni lehet az összes munkálatok anyaggal együtt való elvállalására, valamint minden szakmunkára külön-külön, vállalkozó anyagaival, esetleg csupán a kőműves munka teljesítésére anyag nélkül.

Az építési terv alólirott jegyzőségnél megtekinthető. Bánatpénzül a versenyárgyalás megindítása előtt 500 korona teendő le.

Az ajánlatok között a szabad választási jogot az építési bizottság magának tartja fenn.

Tolelsva, 1911. junius 15.

Az építési bizottság:

Trencsényi Adolf,
jegyző.

Goldstein Herman,
elnök.

Eladó ház. A Lőcsén székelő „Szepesi Takarékpénztár“ tulajdonát képező Sátoraljaujhelyben a Deák-utca 3. szám alatt lévő, — a Jókai-utczára is nyíló — ház, az ahhoz tartozó kerttel együtt szabad kézből eladó. Bővebb felvilágosítást ad **Werner Miksa** (Deák-utca 3.)

Világhírű jó s olcsó természetes ásványvíz!

Gróf Schönborn-Buchheim Károly
beregmegyei uradalmából

A Iuhi Erzsébet
gyógyforrás

Gyomor bajok elleni specificum.
Elsőrangú üdítő és asztali ital!
Egyenrangú a Giesshüblivel!

Polenai gyógyforrás

Elsőrangú diatetikus víz, legüditőbb asztali víz. Borral vegyítve kitűnő, tejjel vegyítve a legjobb nyálkaoldó szer. Egyenrangú a krondorfi vízzel.

Szolyvai gyógyforrás

Dr. Kóti, dr. Bókai, dr. Widder-Hoffer, dr. Than, dr. Irsai Arthur, dr. Fodor József tanár urak és számos orvosi tekintélyek nyilatkozatai alapján kitűnő sikerrel ajánlatik étvágytalanság és gyomormegbetegedéseknél.

Kitűnő ízű ital, igen üdítő víz!

Egyenrangú a bilini vízzel!

Vezérképviselet és raktár:

Berkovits Hani kereskedőnél

Sátoraljaujhely (Vöröskör épület.)

A PERONOSPORA ELLEN
idejében permetezzünk

valódi **Brixeni Kristály-Azurinnal**
mely jobb, biztosabb és olcsóbb védőszer mint a kékkő meszkeverék.

KAPHATÓ MINDENÜTT.

Kérjen ingyen-prospektust.

Magyarországi főraktár:

MOLNÁR M. és TÁRSAI
műszaki és mezőgazdasági
cikkek nagykereskedése

Budapest, VI., Gyár-utca 21/g.

Rézkénpor, permetezőgép, borsajtó, zsák, ponyva, gépolaj, gépszij stb. legolcsóbb beszerzési forrása.

Zemplén-Ladmóczi Mész- és Agyagipar
Részvénytársaság Sátoraljaujhely.

Ajánljuk a t. építő, építész és meszkereskedő urak szives figyelmébe az általunk kizárólag fával égetett, teljesen kőmentes

**I. rendű
darabos meszet,**

mely kiadós voltánál fogva az összes hazai termékeket felülmúlja.

Levélbeli megkeresésre azonnal válaszolunk, távirati megrendeléseket elfogadunk.

Zemplén-Ladmóczi Mész- és Agyagipar
Részvénytársaság.

Sürgőhyczim: Mészársaság Saujhely.

Telefon szám: 32.

**Marx Email
padlófénymáz**

tartósságánál és gyorsan száradó képességénél fogva utólérhetetlen kiváló minőségű padlókenec.

Egyedüli raktár Sátoraljaujhelyben:

Ifj. Klein Jakabnál

LEGUJABB SZERKEZETŰ
CZIMBALMOK

Schunda V. József

cs. és kir. udvari hangszer-
gyáros hírneves gyármányaiból

állandó bizományi raktár

van

Werner Sárka

cimbalom-magániskolájában

Sátoraljaujhely, Deák-utca 3. sz. alatt

Igen kedvező részletfizetési módokat.

Vidéki megrendeléseket azonnal szállít.

Jeget

szállítok jutányos árban üzletek, valamint privát házakhoz, naponta bármily mennyiségben.

Előjegyzéseket elfogad

Klein Géza.

Telefon szám: 64

Ugyanitt uradalmi tej megvételre kerestetik.

Megnyilt

Müller Dezső

uri és női divatáruháza

Rákóczi-utca 6. (Kispiacz)

a legszebb ujdonságokkal.

Szolid és pontos kiszolgálat.

SZILÁGYI és DISKANT

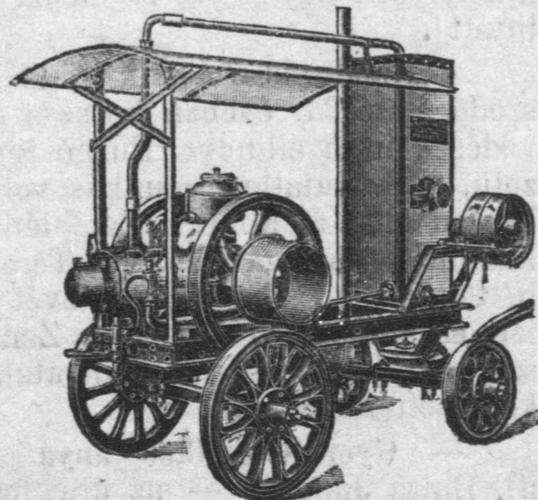
GÉP- ÉS MOTORGYAR, MALOMÉPÍTÉSZET

==== **MISKOLCZ.** ====

Saját gyártmányu, legujabb rendszerű

nyersolajmotorok és lokomohilok

ipari és mezőgazdasági célra.

Gőzeke-

alkatrészek.

Malomberendezések

vám és felmagas őrlésre.

*

Könyökszerkezetű és viznyomású

BORSAJTÓK.

Gazdasági gépek.

Költségvetések, tervek ingyen * Képviselek kerestetnek